

NAJČEŠĆA PITANJA

U VEZI SUSTAVA SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA

Odluka o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada

Mogu li se Odlukom delegirati obveze na drugo tijelo?

Ne, jer je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17) nadležnost za donošenje Odluke dodijeljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave, međutim prije donošenja Odluke, moguće je uvažiti prijedloge, ishoditi stručna i druga mišljenja i sl.

Mogu li se za različite skupine korisnika odrediti različite cijene obvezne minimalne javne usluge?

Odredbama članka 30. stavka 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17), definiran je korisnik usluge kao vlasnik nekretnine, odnosno vlasnik posebnog dijela nekretnine i korisnik nekretnine, odnosno posebnog dijela nekretnine kada je vlasnik nekretnine, odnosno posebnog dijela nekretnine obvezu plaćanja ugovorom prenio na tog korisnika i o tome obavijestio davatelja usluge. Člankom 30. stavkom 6. alinejom 3. Zakona propisano je da je korisnik usluge (svaki korisnik usluge) dužan snositi troškove gospodarenja komunalnim otpadom razmjerno količini otpada kojeg je predao davatelju javne usluge, pri čemu navedena obveza nije propisana „skupini korisnika“. Diferencijacija korisnika usluge, ukoliko se radi, ne smije biti u suprotnosti sa definicijom „obvezne minimalne javne usluge“ iz članka 3. stavka 1. točke 15. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17), odredbama o svrsi sustava sakupljanja komunalnog otpada iz članka 2. Uredbe te posebnog propisa o suzbijanju diskriminacije.

Kako se utvrđuje zakonitost Odluke? (smijemo li u Odluci napisati .. ?)

Odluka je opći akt, a ocjenu zakonitosti općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih osoba koje imaju javnu ovlast, te pravnih osoba koje obavljaju javnu službu, u nadležnosti je Visokoga upravnog suda Republike Hrvatske (članak 3. stavak 2. i članak 83.-88. Zakona o upravnim sporovima). Nadalje, članak 79. stavak 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17) propisuje da nadzor zakonitosti općih akata koje u samoupravnom djelokrugu donose predstavnička tijela općina, gradova i županija obavljaju uredi državne uprave u županijama i nadležna središnja tijela državne uprave, svako u svojem djelokrugu, sukladno posebnom zakonu.

Mogu li se umjesto spremnika za reciklabilni otpad koristiti vrećice?

Člankom 3. stavkom 1. točkom 9. Pravilnika o gospodarenju otpada („Narodne Novine“, broj 117/17) definiran je primarni spremnik kao posuda, kanta, kanistar, kontejner, bačva, kutija, vreća i drugi odgovarajući spremnik koji sprečava rasipanje, razlijevanje i/ili ispuštanje otpada u okoliš, pa time vrećica koja sprječava rasipanje, razlijevanje i/ili ispuštanje otpada u okoliš može se smatrati spremnikom, a standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada određuju se Odlukom o načinu pružanja javne usluge sukladno članku 30. stavku 7. alineji 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17).

Moraju li se korisnicima usluge kojima su podijeljeni komposter i dodani spremnici za biorazgradivi otpad?

U članku 6. stavku 1. točki 1. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17) određeno je da je davatelj javne usluge i davatelj usluge povezane s javnom uslugom dužan osigurati korisniku usluge spremnik za primopredaju miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada. Članak 5. stavak 1. Uredbe propisuje kako korisniku usluge mora biti osigurana mogućnost odvojene predaje otpada pri čemu se odvojena primopredaja biorazgradivog otpada obavlja na način da se otpadni papir i karton prikuplja odvojeno od biootpada. Očitovanje korisnika usluge o kompostiranju biootpada daje se u Izjavi o načinu korištenja javne usluge sukladno članku 14. stavku 2. alineji 7. Uredbe. Valja napomenuti da je kućno kompostiranje biootpada mjera unaprjeđenja sustava gospodarenja komunalnim otpadom (mjera 1.1.3.) iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“, broj 3/17), a promicanje kućnog kompostiranja je mjera sprječavanja nastanka otpada (mjera 8.) iz Plana sprječavanja nastanka otpada koji je sastavni dio Plana gospodarenja otpadom RH. Provedbom kućnog kompostiranja ne ispunjava se obveza odvojene predaje biorazgradivog komunalnog otpada na način da se otpadni papir i karton predaju zasebno. Sukladno navedenom, ukoliko korisnik kompostira sav biootpad i dodijeljen mu je komposter, nije potrebno odvojeno preuzimati biootpad međutim, potrebno je osigurati mogućnost odvojene primopredaje otpadnog papira i kartona.

Je li korisnik usluge dužan predavati otpadni papir i karton isključivo davatelju usluge na području na kojem se nalazi nekretnina tog korisnika?

Članak 30. stavak 6. točka 1. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17) propisuje da je korisnik usluge dužan koristiti javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Članak 7. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17) propisuje da je korisnik usluge dužan predavati biorazgradivi komunalni otpad odvojeno od miješanog komunalnog otpada pri čemu se otpadni papir i karton prikuplja odvojeno od biootpada kako je to propisano standardom iz članka 5. stavka 1. alineje 2. Uredbe. Sukladno navedenom, korisnik usluge mora otpadni papir i karton predavati davatelju usluge na području na kojem se nalazi nekretnina korisnika usluge, međutim navedeno ne isključuje mogućnost da korisnik usluge predaje otpadni papir i karton i osobi koja nije davatelj javne usluge, a koja je ovlaštena za preuzimanje takvog otpada.

Odluka o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i Odluka o davanju koncesije za obavljanje javne usluge

Mogu li prikupljanje miješanog komunalnog otpada i prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada obavljati različite pravne osobe?

Da, s tim da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave mora donijeti Odluku iz članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17).

Može li se donijeti jedinstvena Odluka o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i o dodjeli obavljanja djelatnost?

Uzevši u obzir složenost Odluke o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada preporuka je donijeti zasebne Odluke.

Može li se prvo dodijeliti koncesija o obavljanju javne usluge, a nakon toga donijeti Odluku o načinu pružanja javnih usluga?

Zakon i podzakonski propisi koji uređuju sustav sakupljanja komunalnog otpada ne propisuju redosljed kojim se donose *Odluka o načinu pružanja javnih usluga* i *Odluka o dodjeli obavljanja javne usluge* odnosno *Odluka o davanju koncesije*.

Izjava o načinu korištenja javne usluge

Je li dovoljna Izjava o kompostiranju koju su korisnici potpisali prije nekoliko godina?

Izjava korisnika usluge „da sami doma kompostiraju biootpad u svojim vrtovima, dvorištima ili na gnojištima“ može se smatrati očitovanjem korisnika usluge o kompostiranju biootpada propisanom člankom 14. stavkom 2. alinejom 7. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17), međutim *Izjava o načinu korištenja javne usluge*, osim očitovanja o kompostiranju biootpada sadrži još 11 drugih dijelova propisanih člankom 14. stavkom 2. Uredbe. Ukoliko navedena izjava građana ne sadrži sve dijelove propisane člankom 14. stavkom 2. Uredbe, ista se ne može smatrati Izjavom o načinu korištenja javne usluge već je potrebno ishoditi novu.

Zadovoljava li se podjelom kompostera uvjet iz članka 14. stavka 4. Uredbe koji govori da se biootpad mora preuzimati najmanje jednom tjedno, odnosno da li članak 19. stavak 3. Uredbe, koji govori da je izvršno tijelo JLS je dužno prije nego da suglasnost na prijedlog cjenika provjeriti je li on sukladan Zakonu, Uredbi i Odluci te da su cijene takve da potiču korisnika da odvojeno predaje biorazgradivi komunalni otpad, reciklabilni komunalni otpad, glomazni otpad i problematični otpad od miješanog komunalnog otpadate da, kad je to primjenjivo, kompostira biootpad?

Kučno kompostiranje biootpada je mjera unaprjeđenja sustava gospodarenja komunalnim otpadom (mjera 1.1.3.) određena Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“, broj 3/17), a promicanje kućnog kompostiranja je mjera sprječavanja nastanka otpada (mjera 8.) određena Planom sprečavanja nastanka otpada koji je sastavni dio Plana gospodarenja otpadom RH. Nadalje, članak 19. stavak 3. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17) propisuje kako se cijenom potiče korisnika usluge da odvojeno predaje biorazgradivi komunalni otpad, reciklabilni komunalni otpad, glomazni otpad i problematični otpad od miješanog komunalnog otpada te da, kad je to primjenjivo, kompostira biootpad. Ukoliko korisnik usluge kompostira sav biootpad i dodijeljen mu je komposter, utoliko nije potrebno odvojeno preuzimati biootpad, međutim potrebno je osigurati mogućnost korisnicima da odvojeno predaju otpadnog papira i kartona kako bi se ispunila obveza odvojene predaje biorazgradivog komunalnog otpada na način da se otpadni papir i karton predaju zasebno. Člankom 14. stavkom 4. Uredbe propisana je minimalna učestalost planiranih primopredaja u obračunskom razdoblju ali ne i obveza korisniku usluge da odvojeno predaje biootpada ukoliko ga sam kompostira u ukupnoj količini.

Mora li se uz Izjavu sklapati i zasebni ugovor s korisnicima usluge?

Sukladno članku 15. stavku 1. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17), Ugovor o korištenju javne usluge smatra se sklopljenim kad korisnik usluge dostavi davatelju usluge Izjavu ili prilikom prvog korištenja javne usluge ili zaprimanja na korištenje spremnika za primopredaju komunalnog otpada u slučaju kad korisnik usluge ne dostavi davatelju javne usluge Izjavu, a članak 30. stavak 7. alineja 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17) propisuje da Odluka o načinu pružanja javnih usluga sadrži opće uvjete ugovora s korisnicima. Sukladno navedenom nije potrebno sklapati dodatni pisani ugovor.

Troškovi javne usluge

Postoje li u poslovanju davatelja javne usluge troškovi koji nisu uključeni u cijenu javne usluge?

Sukladno članku 33. stavku 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17) davatelj usluge dužan je u cijenu javne usluge iz članka 30. stavka 1. Zakona uključiti sljedeće troškove:

- troškove nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada,
- troškove prijevoza otpada,
- troškove obrade otpada i
- druge troškove propisane uredbom iz članka 29. stavka 10. ovoga Zakona.

Člankom 18. stavkom 1. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17) propisano je da su u cijenu javne usluge uključeni i sljedeći troškovi:

- troškovi nastali radom reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta zaprimanjem bez naknade otpada nastalog u kućanstvu na području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno reciklažno dvorište
- prijevoza i obrade glomaznog otpada koji se prikuplja u okviru javne usluge sukladno članku 11. stavku 1. Uredbe i
- vođenje propisanih evidencija i izvješćivanja u vezi s javnom uslugom.

Troškovi koji nisu uključeni u cijenu javne usluge nisu predmet Zakona o održivom gospodarenju otpadom, a davatelj usluge ih evidentira i knjiži sukladno računovodstvenim normama, financijskim propisima te sukladno članku 32. stavku 3. Zakona kojim je propisano da davatelj usluge, koji osim pružanja javne usluge obavlja i drugu djelatnost, mora osigurati knjigovodstveno vjerodostojno praćenje prihoda i rashoda djelatnosti i organizacijsko razdvajanje obavljanja djelatnosti.

Obavijest o prikupljanju miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada

Je li davatelj usluge bio obvezan dostaviti obavijest korisniku usluge do kraja 2017. godine?

Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17) stupila je na snagu 1. studenoga 2017. godine, a člankom 179. stavkom 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17) propisano je da su jedinice lokalne samouprave dužne donijeti odluku iz članka 30. stavka 7. i članka 36. stavka 13. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Uredbe iz članka 29. stavka 10. ovoga Zakona. Sukladno navedenom Obavijest o prikupljanju miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada je potrebno dostaviti korisnicima od 2018. godine odnosno nije bilo potrebno dostaviti ju do kraja 2017. godine.

Cjenik javne usluge

Može li davatelj javne usluge cjenikom osloboditi od plaćanja određene kategorije korisnika odnosno umanjiti cijenu usluge u određenom postotku?

Ne, jer članak 33. stavak 1. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17) propisuje kako je davatelj usluge dužan obračunati cijenu javne usluge na način kojim se osigurava primjena načela „onečišćivač plaća“, ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja usluge. Međutim, članak 4. stavak 7. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17) propisuje da je jedinica lokalne samouprave dužna voditi popis korisnika usluge u čije ime je preuzela obvezu plaćanja cijene za javnu uslugu koji sadrži sljedeće podatke: korisnik usluge, obračunsko razdoblje, cijena za javnu uslugu koju je jedinica lokalne samouprave platila davatelju javne usluge. Slijedom navedenog Zakonom i Uredbom nije predviđeno oslobađanje od plaćanja usluge pojedinih kategorija korisnika, nego je dana mogućnost da jedinica lokalne samouprave preuzme plaćanje za iste i sukladno tome vodi odgovarajuću evidenciju, sve sukladno cilju propisanom člankom 2. stavkom 1. Uredbe - uspostava javnog, kvalitetnog, postojanog i ekonomski učinkovitog sustava sakupljanja komunalnog otpada u svim jedinicama lokalne samouprave, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, gospodarenja otpadom i zaštitom javnog interesa.

Može li se odgoditi primjena cijene javne usluge po „novom cjeniku“ dok se ne steknu preduvjeti za provedbu usluge?

Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17) je stupio na snagu 23. srpnja 2013. godine, a Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17) je stupila na snagu 1. studenoga 2017. godine. Iako članak 19. stavak 1. alineja 4. Uredbe propisuje da zahtjev za izdavanje suglasnosti na cjenik sadrži prijedlog datuma početka primjene cjenika, Uredbom nije predviđena odgoda primjene novih cjenika nakon ostvarenja uvjeta iz članka 179. stavka 7. Zakona.

Ugovorna kazna

Tko i kako naplaćuje ugovornu kaznu?

Temeljem članka 4. stavka 1. alineje 10. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17) Odluka o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada sadrži odredbe o ugovornoj kazni koje, sukladno stavku 5. istoga članka, sadrže popis postupaka čijim izvršenjem korisnik usluge postupa protivno Ugovoru, s pripadajućom cijenom i načinom utvrđivanja nužnih činjenica za obračun ugovorne kazne, pri čemu iznos ugovorne kazne određen za pojedino postupanje mora biti razmjeran troškovima uklanjanja posljedica takvog postupanja. Članak 20. stavak 2. Uredbe propisuje kako strukturu cijene javne usluge čini cijena javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada, cijena obvezne minimalne javne usluge i cijena ugovorne kazne. Sukladno navedenom, ugovornu kaznu naplaćuje davatelj javne usluge putem računa za javnu uslugu radi financiranja troškova uklanjanja posljedica određenog postupanja korisnika usluge.

Evidencija o preuzetom komunalnom otpadu

Za koje vrste otpada je davatelj usluge dužan uspostaviti i koristiti digitalni sustav evidencije i dokaz o izvršenoj usluzi, odnosno da li je isto potrebno isključivo za miješani komunalni otpad ili i za biorazgradivi komunalni otpad?

Članak 33. stavak 3. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 3/17) propisuje da je davatelj usluge dužan voditi evidenciju o preuzetoj količini otpada od pojedinog

korisnika usluge u obračunskom razdoblju prema kriteriju količine otpada iz stavka 2. istog članka Zakona.

Članak 17. stavak 1. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17) propisuje da Evidencija o preuzetom komunalnom otpadu sadrži, između ostalog, popis primopredaja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada korisnika usluge po obračunskom razdoblju, datume i mase preuzetog otpada odnosno broj primopredaja otpada te dokaze o izvršenoj usluzi. Članak 33. stavak 2. Zakona te članak 20. Uredbe propisuju obračun cijene javne usluge iz čega je razvidno da se cijena javne usluge obračunava razmjerno količini miješanog komunalnog otpada. Sukladno navedenom Evidencija mora sadržavati popis primopredaja po obračunskom razdoblju za miješani komunalni otpad, za biootpad i za otpadni papir i karton, a za potrebe obračuna cijene javne usluge Evidencija mora sadržavati datum i broj primopredaja otpada odnosno mase preuzetog miješanog komunalnog otpada u obračunskom razdoblju zajedno sa dokazima o izvršenoj usluzi za miješani komunalni otpad.